

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben bárhos kordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőszítrák visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 8 fillér.

A delegációk.

(—a.) Csak néhány rövid napra gyűltek ezúttal össze a delegátusok az osztrák fővárosba. A jövő évi közösügyi költségvetést még nem terjeszthették a delegációk elé a közös miniszterek, néhány nap múlva azonban új évbe lépünk. Nehogy ebből törvényen kívüli állapot származzék a közös ügyekre vonatkozólag, ezért kellett összehívni a delegációkat, hogy négy hónapra törvényes felhatalmazást adjanak a közös kormányoknak.

Azonban a delegációknak ez a néhány napos ülésezése olyan időkre esik, amikor a külügyi viszonyokban mindenütt a legnagyobb feszültség uralkodik.

Az angol külügyminiszter és a német birodalmi kancellár csak nem régiben leplezték le a világ előtt, hogy a marokkói alkudozások közben éppen csak egy nagyon is gyenge hajszálon függött egész Európa békéje.

A kritikus tárgyalásokat hónapokkal ezelőtt befejezték, de annak eredményével sem a franciák, sem a németek nincsenek megelégedve s a parlamentek és a lapok mindenütt meglepetve vették észre, hogy a legnagyobb csendben folyt tárgyalások, mely szörnyű veszedelemmel fenyegették úgy a hármass entente, mint a hármass szövetség országait.

A világháború veszedelme, mely ebből kifolyólag fenyegette Európát, elmúlt, de a lelkekben sok keserűség maradt, melyet valami újabb gyújtóanyag könnyen felkavarhat.

Azóta pedig sajnos, sok újabb anyagot szolgáltatott a hónapok óta dúló olasz-török háború, melyhez járul Ázsiában az orosz-perzsa viszály és a kínai forradalom, melynek rendezésében sokan Japán kezét vélik felfedezhetni.

Tripolis annexióját Olaszország nem hajthatta olyan könnyen végre, mint gondolta. Bár a török elhanyagolta e két tartományát, azok védelmére alig néhány ezer főnyi katonaságot tartott, de azóta szégyelvén kardcsapás nélkül átadni tartományait, több sereget küldött oda, melyekhez csatlakoztak az arabok seregei s ezek egyesülve annyi bajt, vér- és pénzáldozatot okoznak Olaszországnak, a mennyire alig volt elkészülve s amelyek miatt sokáig nem tudja még meghódítani Tripoliszt.

Ebből a bajból keletkezik aztán, vagy

félő, hogy keletkezik a további bonyodalom. Olaszország ugyanis, hogy megtörje s Tripolisról való lemondásra bírja a törököt, a tengeren akarja meglátadni ellenfelét. A Dardanellákhoz nem férhet, mert nem engedik az európai hatalmaságok. Így másutt nem támadhatja mint a Balkán partján. A Balkánt pedig kímélnie kell. Mert ott ugyanis mindig lapang a tűz, a három év előtti szerb izgalom által felkavart szenvedélyek még mindig hatalmukban tartják a lelkeket, — ha ott kiüt a tűz, megint európai háború veszedelme fenyegeti a világot s első sorban a mi monarchiánkat, mely a két balkáni tartománya által a legszorosobban van érdekelve.

Hogy mily nagy a veszedelem, mutatja Conrad bukásán kívül az a körülmény, hogy Andrássy Gyula gróf a Neue Freie Presse karácsonyi számában szükségesnek tartotta óvni diplomáciánkat, nehogy háboruba keverje a monarchia népeit.

Aerenthal külügyminiszternek most a delegációk révén jó alkalma van megnyugtani a kettős monarchia népeit. A magyar delegáció négyes albizottságának ülésén már tájékoztatta a delegátusokat külügyeink állásáról. Hisszük, hogy e tájékoztatás — megnyugvást fog okozni nemcsak a delegátusok körében, hanem a kettős monarchia egész izgatott közvéleményében.

A megalakulás.

Már korán délelőtt nagy volt a sürgésforgás a Magyar Ház körül. Tíz órára már sok delegátus volt együtt a nagyteremben és folyton újabb kocsik meg automobilon hozták a delegátusokat és ez érdeklődőket. Jóval az ülés megnyitása előtt megérkezett gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök és hosszasan beszélt Berzeviczy Alberttel. A közönség soraiban feltűnt Aussenberg hadügyminiszter felesége, aki eljött, hogy jelen legyen férjének első miniszteri szereplésénél. Itt van a bécsi német nagy követ felesége is és még sok osztrák arisztokrata.

A delegátusok között egy memorandumot osztogatnak, annak a bosnyák küldöttségnek a memorandumát, amely ma fog tisztelegni gróf Khuen-Héderváry előtt, hogy Bosznia ügyeinek és közjogi helyzetének rendezését kérje tőle.

Tizenegy órakor nyitotta meg báró Bokus

Zsigmond főrend, mint korelnök, a magyar delegáció plenáris ülését. Herceg Windischgrätz Lajos jegyző olvasta a névsort. Megtörtént a szavazás és elnökké báró Láng Lajost választották.

Láng elfoglalta az elnöki széket és meleg szavakban emlékezett meg arról, hogy a király kiheverte legutóbbi gyengélkedését és most ismét teljes egészségnek örvend. Az uralkodó életteljesével zárta be szavait.

Felolvasták ezután Desy Zoltán levelét, melyben betegségét jelentette be és Ferenc Dezső levelét, aki betegségére való hivatkozással kéri, hogy helyette más delegátust válasszanak. Az elnök indítványozta, hogy a bejelentéseket tegyék át a képviselőház elnökségéhez intézkedés végett.

Szűllő Géza és Heltai Ferenc elleneztek az indítványt, de a többség elfogadta.

Az albizottságok megválasztása után báró Burián közös pénzügyminiszter rövid beszéd kíséretében beterjesztette a négy hónapos közös költségvetési provizóriumról szóló javaslatot, amelyet az albizottság elé utaltak.

A plenáris ülés után nyomban megkezdődött a négyes albizottság ülése, melyen először gróf Aehrenthal közös külügyminiszter mondott rövid beszédet, melyben a külpolitikai helyzetet ismertette.

A négyes albizottság ülése.

A négyes albizottság délután tartotta meg értekezletét Aerenthal külügyminiszter elnöklése alatt. Az értekezlet megnyitása után a külügyminiszter a következő nyilatkozatot tette.

Ohajtjuk, hogy a háború minél előbb befejezést nyerjen és a béke minél előbb létrejöjjön.

Ohajtjuk a békét annál is inkább, mert a háború hosszabb ideig való húzódása esetén a Balkánon veszélyeztetve volna a statusquo. Külpolitikai alapelveink változatlanok. A monarchia olyan békét óhajt, mely mindkét félre becsületet legyen. A véderő elintézése minden tekintetben kívánatos, mert ez által támaszt, hatalmat adnak a békének.

A közös hadügyminiszter szólalt fel ezután és a javaslat lényegéről beszélt. Ecsetelte a hadsereg mai helyzetét, mely sok kívánalmat, hogy maga után. A békeállomány ma valósággal nevetséges. Egy-egy század 40—50 emberből áll. A véderő a hadsereg állományának jaitását akarja és célja megerősíteni a békét. A mai helyzet sajnos olyan, hogy csöppet se lehetne alkalmazni azt a jó magyar közmondást, hogy »Ne bánsd a magyart.«

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradai temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos.**

Kéri a javaslat elfogadását.

Tallán Béla az alizti kérdéshez szó-
lal fel.

Héderűy miniszterelnök kijelenti, hogy
az altisztek ügye nem is tartozik ide.

A közös hadügyminiszter kijelenti, hogy
az altizti kérdés lényegesen módosul a véd-
erőjavaslat szerint. Ehhez azonban pénz kell.

Zichy Tivadar a nemzeti követelések tár-
gyában szólal fel.

A hadügyminiszter kijelenti, hogy elődje
programjához ragaszkodik, de a körülmé-
nyeket figyelembe fogja venni. Végül az előadó
ajánlotta elfogadásra a javaslatot, ami meg is
történt, azzal, hogy a delegáció a külügymi-
niszternek bizalmat szavaz.

A német államtitkár a háborúról.

Nagy feltűnést kelt az az intervju, melyet a
Daily Mail berlini tudósítója a *Delbrückkel*
folytatott.

A *Daily Mail* tudósítása szerint *Delbrück*
a következőket mondta!

Megvagyok róla győződve, hogy a háboru
elkerülhetetlen, most már tudjuk, hogy Angliá-
nak az volt a szándéka, hogy formális had-
üzenet nélkül támadjon meg bennünket.

Meg vagyok győződve, hogy a birodalmi
gyűlés legközelebbi ülészaka elé törvényjavas-
latot fognak terjeszteni, amely szerint minden
olyan nemzetnek, amely ily módon kezd há-
borut, minden egyes tagját kalóznak fogják te-
kinteni s azt azonnal agyonfogják löni vagy föl-
fogják akasztani.

A marokkói ügy mutatja legjobban, hogy
Anglia a mi legnagyobb ellenségünk. Ezzel a
tényállással szemben nekünk csak egy felada-
tunk lehet és ez az, hogy mentül több Dreg-
nauttot építsünk.

Nem tűrhetjük tovább, az efféle beavat-
kozásokat. Nem akarjuk vitássá tenni Angliá-
nak a tengeren való uralmát, de tiltakozunk az
ellen, hogy a mi dolgainkat ő intézze.

Delbrück azután rátér Anglia hagyományos
ellenséges indulatára, amelyet Németország irá-
nyában a bajdai vasut kérdésében is tanu-
sított.

Anglia álláspontja tele van oppozícióval s
az egész világ diplomatáinkat ellentállásra ösz-
tönzik a britt kollégái ellen.

Mindennek meg kell változnia, folytatta
Delbrück, ha barátok akarunk lenni.

Az angol miniszterek, a pártvezérek, az
ujságírók folytonosan azt a plátói óhaját fe-
jezik ki, hogy a velünk való barátságot ápol-
ják, amellet azonban egyetlen gyakorlati lép-
ést sem tesznek ebben az irányban.

A *»Morgenpost«* egyik tudósítója megkér-
dezte *Delbrücköt*, vajjon tényleg ilyen feltűnő
módon nyilatkozott-e? azt felelte, hogy több
nyilatkozatát megváltoztatták, a *Daily Mail*-ban,
de a *Morgenpost* azt találja, hogy nincs nagy
különbség.

A Justh-párt ujjeve. A Justh-párt vala-
mennyi tagja által aláírt táviratban fogja üdvö-
zölni *Justh Gyulát*, a párt elnökét. — *Justh*
Gyula ugyanis az újév alkalmából nem lesz
Budapesten, miután ma reggel már elutazott
tornyai birtokára és Csanádvármegyének jan-
2-án tartandó törvényhatósági bizottsági ülésén
résztvenni szándékozik. *Justh Gyula* a jövő hét
végén tér vissza a fővárosba.

Harcok a Közgazdasági Bank körül.

Néhány hónap óta válsághirekkel kap-
csolatban emlegetik Nagyváradon a *Kösgaz-
dasági Bank* nevét. Közben a válsághirek el-
hallgattak. Tegnap azonban a bank kebelében
alakult *Kösgazdasági Korona Takarékos és Hi-
telszövetkezet* körül támadtak olyan kellemet-
lenségek, a melyek a kis emberek közül
soknak okoznak most komoly gondokat.

A szövetkezet heti egy koronás betétek-
kel három évre alakult. Sokan vannak, a kik
igyekeznek apránkiat valamit félretenni abban
a reményben, hogy a három év elteltével egy-
szerre nagyobb összeghez, meg némi osztalék-
hoz is jutnak. A legtöbb bank igyekszik ilyen
szövetkezetet alakítani magának, a mely jó a
banknak is, a szövetkezeti tagnak is. A tagok
szinte észrevétlenül takarítják meg a heti be-
tétüket, viszont a bank olcsó betétkezre jut, a
mit jobban értékesíthet.

Igy volt a Közgazdasági Bank keretein
belül alakult szövetkezet is — amíg arra nem
került a sor, hogy a három évi ciklus lejárván,
a befizetési összeget némi osztalékokkal együtt
vissza kell fizetni.

Október elején kellett volna a közgyűlést
megtartani, de csak december 20-ára hívták
össze a tagokat, akik a felette zajos közgyűlé-
sen kimondták, hogy a Közgazdasági Bank
a fizetéseket december 28-án fogja megkezdeni.
Ezt a bank jelenlegi helyettes vezérigazga-
tója és ügyésze, dr. Bálint Miklós is tudomásul
vette.

Tegnap a szövetkezet tagjai felvonultak a
bankba és kérték a pénzüket. A tisztviselők
nagyot csudálkoztak ezen a kérésen. Miért kér-
nek tőlük éppen olyasmit, ami nincs?

A helyettes vezérigazgató, dr. Bálint Mik-
lós véletlenül nem volt a bankjában. Telefo-
náltak érte s a vezérigazgató azt felelte, hogy
legyenek nyugodtak, majd megkapják a pénzü-
ket. Később valaki a bank részéről kommunai-
két ragasztott ki, melyben jelzi, hogy tekintet-
tel a nyomasztó pénzügyi helyzetre és arra,
hogy »felsőbb helyen« a banktól a visszlezá-
mitolási hitelt megtagadták, a bank 30 napi
»felmondási időhöz« ragaszkodik.

Ez természetesen csak növelte az elke-
sередést a szövetkezeti tagok közt, a kik leg-
nagyobb részt szegény hivatalnokok, iparosok.
Hangoztatták, hogy ők nem »betevők«, ha-
nem szövetkezeti tagok, a szövetkezet három év
elteltével feloszlik s a tagoknak azonnal meg
kell kapniuk pénzüket. A feloszlásnak már
októberben meg kellett volna történnie, újabb
felmondási haladéknak nincs helye.

Ugy a szövetkezeti tagok, mint a Köz-
gazdasági Bank érdekében kívánatos, hogy a
kérdést simán és pedig gyorsan lebonyolítsák.
Ebben az ügyben vettük az alábbi nyilt le-
velet, melyet az ügy közérdekű voltára való
tekintettel egész terjedelmében közlünk a kö-
vetkezőkben:

*Nyilt levél Németh Sándor urhoz, mint
a »Kösgazdasági bank részvénytársaság« el-
nökéhez.*

A »Kösgazdasági Bank részvénytársaság«
kebelében 1908. év október 1-étől 3 évre
megalakult »Kösgazdasági Korona Takarékos és
Hitelszövetkezet« 1-ső évtársulatának műkö-
dése folyó évi szeptember hó 30-án lejárt és
ezen évtársulatnak folyó évi október hó elsején
fel kellett volna számolnia.

Ismeretlen okok miatt a közgyűlés csak
folyó évi december hó 20-án tartatott meg, a
hol, — nem részletezve annak izgalmas le-

folyását, — az egybegyűlt tagok határozatilag
kimondták, hogy a bank 1911. évi december
hó 28-án tartozik a kifizetéseket megkezdeni.
Ez a határidő a mai napon lejárt, de a tagok
érthető csodálkozására, a bank a kifizetéseket
nem volt hajlandó megkezdeni, mert a bank
tisztviselőitől nyert információ szerint, az e
célra szükséges körülbelül 27.000 korona ösz-
szegyet előteremteni nem lehetett.

Ezek után tisztelettel kérdezzük elnök ur-
tól, van-e tudomása arról, hogy a vezetése
alatt álló pénzügyi intézet a mai napon kötelezett
fizetések folyósítására képesnek nem bizonyult
s ha igen, miképpen véli elérhetőnek azt, hogy
a nevezett szövetkezetnek érdekelt tagjai, —
akiket immár három hónap óta anyagi káro-
sodás ért s akik most már a legnagyobb bi-
zonytalanságban vannak betétjeiket illetőleg,
végre pénzükhöz jussanak; következésképpen
hajlandó lesz-e minden rendelkezésére álló
eszközzel és befolyásával odahatni, hogy a
bank az évtársulat tagjait a legrovidebb időn
belül kielégítse?

Több érdekelt tag.

A Körözs-part felszabadítása.

Nagy lépés a város fejlődésében.

Nagyvárad város jövő fejlődésére nagy
jelentőségű kérdés megvalósítása került a na-
pirendre. Amit a régiek nem elég körültekinté-
ssel csináltak meg, azt most kell pótolni,
mert minél tovább halasztja a város, annál
többbe kerül s nem is térhet az elől ki Nagy-
várad.

A Körözs két partját, habár óriási áldozat-
tal is, szabaddá kell tenni. A Szent László-
hidtól a Nagypiac-térig nagyon nehéz, majd-
nem lehetetlen a Körözs part szabaddá tétele,
legfeljebb árkadokkal lehet majd a későbbi
évtizedekben segíteni a bajon, azonban Szent
János utcával és Körözs-utcával párhuzamosan
mielőbb keresztül kell vinni a dolgot, hogy a
halogatást ne kelljen a városnak sok ezrekkel
megfizetnie.

Mivel pedig a partok felszabadítása nem
csak a város érdeke, hanem első rendű ér-
deke az ott levő házak tulajdonosainak is, a
városi tanács megbizta *Köszeghy József* fő-
mérnököt, hogy az érdekelt háztulajdonosokkal
tárgyaljon.

Tegnap délelőtt értekezlet volt e tárgy-
ban a főmérnöknel, amelyen mintegy 30 ház-
tulajdonos volt jelen.

Az értekezlet kedvező eredménnyel biztat,
mert kilátás van rá, hogy a háztulajdonosok,
saját jól felfogott érdekükben is, hajlandók a
méltányos megegyezésre. A háztulajdonosok
ugyanis nemcsak utcavonalat nyernek, ha-
nem felszabadulnak a gáttentartás tetemes és
állandó költségei alól is.

A jobbparti, o'aszi oldalon levő háztulaj-
donosok kijelentették, hogy hajlandók az utca-
nyitáshoz szükséges területeket díjlanul a vá-
ros részére átbozsítani, tekintettel a város fej-
lődésére. Ez oldalon éppen úgy, mint az ujjvá-
rosi részen, a Szent László-hidtól a széles-
utcai harmadik hidig nyitnák meg a Körözs-
partjait.

A balparti, ujjvárosi háztulajdonosok, szin-
tén átlátják a part megnyitásának nagyfontos-
ságát s elismerik, hogy azzal az ő érdekeik is
előmozdíthatnak. ezért hajlandók a legkedvezőbb
ajánlattételére. Abban állapodtak meg, hogy az
átengedett területért kárpótolják a háztulajdo-
nosokat a Körözs utca felőli részén levő közte-
rületből s csupán a felépített házakat fizeti meg
a város.

Egyedül a Szabó-féle telket és házat kell kisajátítani egészen, de lehet, hogy akként oldják meg a dolgot, hogy a város más helyen ad ingyen területet a Szabó-féle ipartelep részére.

A jövő évi január 9-éig adnak a háztulajdonosok pozitív választ.

A kérdés megoldása ilyen kedvező feltételek mellett úgy a városra, mint a háztulajdonosokra igen előnyös lenne s ajánlatos, hogy a város most már haladéktalanul igyekezék a kérdést dülőre vinni.

Magyar keresztények, tömörüljete!

Vajjon nem késett már el ez a felszólítás?

Ugy látjuk, az utolsó 30 év alatt Magyarországon mérföldes léptekkel haladt előre hódító útján az az irányzat, melynek célja a magyar cimerből kitörölni a kettős keresztet, az apostoli magyar koronáról letörni a keresztet. Egyre leplezetlenebbül és vakmerőbben lép a nyilvánosság elé az a törekvés, mely lassankint mindenünnen kiszorítja a keresztény és hazafias elvet s helyébe internacionalista radikálizmust és anarchiát akar ültetni.

Es ezt a romboló munkát a sajtó kezdte meg. A sajtót kerítették először hatalmukba a keresztény Magyarország ellenségei, onnan forgatják ki ezt az országot ezer éves sarkiból.

Törjük ezt tovább is összedugott kezekkel? Azt hisszük, éppen a tizenkettedik órában kezd végre a keresztény közönség fölébredni és valahára erélyesen felszólalni: nem lehet tovább tűrni, ha szegyenletesen elpusztulni nem akarunk!

A szó után következnek a tett s az első lépést ott kell megtennünk, ahol ellenségeink: a sajtó terén.

Magyarország nem lesz addig újra a keresztény magyarság országa, míg sajtója nem lesz keresztény; keresztény sajtóról pedig addig nem lehet beszélni, míg a keresztény közönség a rossz, a kereszténygyalázó sajtót támogatja.

Magyar keresztények, ha tömörülni akartok, ehhez az első lépés, hogy csak keresztény lapot járassatok!

A Tiszántúl a keresztény Magyarország ideálját tüzte hadi zászlajára; mikor előfizetési felhívást bocsátunk ki, e tiszta, ősi lobogó alatt vezényelünk sorakozóra.

Kérjük az előfizetések megújítását, kérjük lapunk hathatós terjesztését. Ahány új előfizetőt szerez valaki lapunknak, annyi új tűzhelyhez viszi be a keresztény Magyarország diadalmasan előrehaladó gondolatát.

A TISZANTÚL

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A Tiszántúl előfizetési árai a következők:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 24 kor.
Negyed évre 6 >

Az Örley—Szunyogh nász.

Előkelő házasságkötés történt tegnap Nagyváradon. A házasságkötés annyival érdekesebb, mert *Beöthy* László kereskedelmi miniszter kinevezetése óta ez alkalommal jelent meg újból Nagyváradon, hogy e házasságkötésnél násznagy legyen. A miniszter délelőtt háromnegyed 10 órakor érkezett Nagyváradra a Békéscsaba felől jövő személyvonattal.

A miniszter fogadására a pályaudvaron megjelent *Enttyka* Lajos állomástőnök, *Siket* Traján posta- és távirati igazgató, *Várad* Ignác b. állomástőnök. A rendőrség részéről *Réz* Bertalan jelent meg. A miniszter elé *Platthy* Miklós földbirtokos ment ki. A személyvonat pontban háromnegyed 10 órakor futott be a pályaudvarra. A közönség, mely a miniszter érkezésének hírére összegyűlt, szalonkocsit várt s mikor ezt nem látta, azt hitte, hogy nem is érkezett meg a miniszter.

A vonat megállása után egy első osztályú kocsi szolgált ki *Beöthy* László, aki fogadta az üdvözléseket és *Platthy* Miklóssal együtt az I. o. várótermen keresztül távozott a pályaudvar előtt várakozó *Miskolczy* Ferenc főispán fogatába s azon a *Schlauch* téri *Platthy*-villába hajtatott.

Déli 12° órakor jelent meg a városháza polgári házasságkötési termében a násznép. A hivatalos szertartáson csupán a két család tagjai jelentek meg. Ott voltak az örömszülők: *Örley* Kálmáné, *Szunyogh* Szabolcs és neje, a két násznagy: *Szunyogh* Pál részéről dr. *Beöthy* László, *Örley* Anna részéről *Miskolczy* Barnabás. Ott voltak: *Hlatky* Endre főispán, *Móricz* Pál és neje, *Koröbly* Lajosné, *Mesko* Boldizsár és neje, *Szunyogh* László, *Örley* Kálmán, *Örley* Kálmáné. A vőlegény, dr. *Szunyogh* Pál, szülei társaságában érkezett s a menet végén jött a menyasszony, *Örley* Anna, édesanyja karján.

A menyasszony fehér selyem menyasszonyi ruhát viselt. A hivatalos házasságkötést *Rimler* Károly polgármester fogantatosította. A városházáról az olasz református templomba vonult a násznép, ahol az egyházi szertartást *Csák* Máté tartotta. Az esküvő után lakma volt.

A kereskedelmi miniszter este 11 órakor utazott el Nagyváradról a fővárosba, honnan tovább fog menni Bécsbe a delegációs tárgyalásokra.

Katholikus Templomberendezési Müintézet Részvénytársaság.

Hiánytöltő katolikus vállalat fog rövid időn belül megalakulni, részvénytársasági alapon. A müintézet célja, katolikus templomainkat egyházművészeti szempontból is értékes berendezéssel ellátni. A vállalatot az egyház vezetői igyekeznek minél jobban felkarolni, úgy, hogy a megvalósulás rövidesen, még január hóban bejezett tény lesz.

A részvénytársaság agilis szervezője a nagyváradai egyházmegye papságához a következő kérést intézi:

Ez év nyarán egy hazafias, közgazdasági szempontból fontos és katolikus egyházművészeti szempontból nagyjelentőségű mozgalom indult meg az országban. Egy katolikus templomberendezési müintézet alapítását célozza a mozgalom, amely megnyerte tetszését a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak és az ország egyházi vezető férliainak is, akik püspöki körlevelekben hívták fel egyházmegyéjük figyelmét az új müintézetre.

Alulírott, mint a katolikus vállalat szervezője, most azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok a nagyváradai egyházmegye katolikus papságához, hogy kegyeskedjenek mindazok, akiknél a Templomberendezési Müintézet Részvénytársaság részvényjegyzési iveri vannak, ez iverket 1912. évi január 5 ig beküldeni hozzám, mivel a részvénytársaság alakuló gyűlésének 1912. évi január havában a kereskedelmi törvény értelmében meg kell tartatnia.

Fölkérem a föltisztelendő papságot arra is, hogy átnézve a részvényjegyzési felhívást és a hozzászolt jövedelmezőségi tervezetet, győződjék meg a vállalat hasznosságáról s egy-egy részvényjegyzésével járuljon hozzá, hogy ez a nagy hiányt pótló vállalat mentől erősebb alapon induljon meg.

Selmezbánya, 1911. évi dec. hó 20-án.

uzoni *Kuti* István,

rendőrfőkapitány,

a Templomberendezési Müintézet Részvénytársaság szervezője.

A nők éjjeli munkája a gyárakban.

A »Budapesti Közlöny« mai számában jelent meg a kereskedelemügyi miniszter 7143. számú rendelete, amely az iparüzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló 1911. évi XIX. törvény cikk végrehajtásánál követendő eljárást szabályozza. A rendelet 38 paragrafusból áll.

A rendelet elsőben pontosan körülírja, kik tekintendők munkásoknak, kikre van tehát érvényben a törvény. Az üzemben alkalmazott nőmunkásokat ezek szerint este 10 órától reggel 5 óráig tilos foglalkoztatni és legalább 11 órai megszakítás nélkül tartó éjjeli munkaszünetet kell adni nekik.

Evszakok befolyásának kitett üzemekben ez a munkaszünet lehet egy órával kevesebb is. A többi üzemnél a munkaszünet egy órával való megrövidítése egy év alatt hatvan esetben engedélyezhető.

A rendelet pontosan körülírja ezután, melyek azok az esetek, amelyekben a munkaszünet megrövidítését engedélyezni lehet és milyen a mód, amelyen az iparhatóságtól az engedélyt kérni kell.

A rendelet a felügyelet mikéntjéről intézkedik ezután és megállapítja a kihágási ügyekben illetékes hatóságokat. A rendelet 1912. január 1-én lép hatályba.

Hajdúvármegye a tisztviselőkért.

Tegnapelőtt Pancsova, tegnap Hajdúvármegye törvényhatósága küldte meg határozatát, melyben a tisztviselők fizetésrendezése, drágasági és családi pótlék adományozása mellett foglaltak állást. Hajdúvármegye nemcsak a megyei és állami, hanem a városi tisztviselőket is belevonja a határozatba és oly irányú felterjesztést készített, melyben a tisztviselők fizetésrendezését törvényhozásilag kívánja megvalósítani. A határozatot hasonló szellemű határozathozatal végett Biharmegyéhez is megküldték.

13 K 50

13 K 50

Urak figyelmébe!

„THE ROOSEWELT SCHOE“

férfi box fűzős, gombos, rendes vagy amerikai alakban :-:

kitűnő minőségű

Goodyear welt készítés

13 korona 50 fillér

kapható. — Egyedüli raktár

REICHARD áruháza

azégnél.

13 K 50

13 K 50

FLEGMAN

új áruházát
megnyitotta,

melynek megtekintésére a
n. é. közönséget tisztelettel meghívja.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Dr. Székely István udvari tanácsos, egyetemi tanár, aki a karácsonyi ünnepeket Nagyváradon töltötte, tegnap reggel testvérei látogatására Gyulára utazott.

* **Kath. népszövetségi gyűlés Békésen.** December hó 24-én d. u. 4 órakor meglehetősen nagyszámú hallgatóság jelenlétében tartalmas lefolyású gyűlést tartott a helyi igazgatóság. Nagy Lajos tanító helyi igazgató felolvasást tartott az országos népszövetség áldásos munkájáról s így igazolta, hogy ez intézmény a magyar nép igazi jótévedője. Azután Ponner Antal békési káplán szólt az egyházi vagyontól, igazolva annak jogos eredetét. Nem az állam adta azt, hanem a király adományozta az egyháznak saját vagyonából, nem az összes egyházi vagyon királyi adomány, hanem nagyrészt törvényes öröklés, vásárlás, csere, önkéntes adakozás útján jutott az egyház.

* **A jövő évi virilisek.** Nagyvárad város központi választmánya vasárnap, december 31-én délután 4 órakor a városházán ülést tart, a jövő évi virilisek névjegyzékének végleges megállapítása tárgyában.

* **Karácsonyi pásztorjáték Biharon.** A bihari r. kath. elemi iskolában igen szép karácsonyi ünnepélyt rendezett Szent-Királyi J. Zoltán plébános, az iskolás növendékekkel, amelyen a község lakossága, valláskülönbőség nélkül, nagy számban jelent meg, mindkét este. Az ügyesen előadott pásztorjátékon kívül szavaltat és ének számok voltak, amelyeket az iskola növendékei igen kedvesen adtak elő. Szent-Királyi J. Zoltán plébános remek beszédet intézett a jelenvolt szülőkhöz és a gyermekekhez.

* **Ujabb sírlelet a várban.** Az ásás a régi székesegyház főtengelyében egy-két nap alatt elérte végső határát. A templom talajának alapja (pavimentum-alap) még egyre tart, de az apszis falát még nem találták meg. Tegnap a templom főtengelyétől délre valami négy méternyi távolságban attól, érdekes *sirra* bukkantak. A sír tengelye nem párhuzamos a templomfalal, hanem észak felé kissé behajlik. Hossza körülbelül 180 cm. lehet, szélessége csak 52, mélysége alig 40. Talaja döngölt kavics, falai pompás erős középkori téglából rakottak. Több csontvázat kitevő csont volt benne. Teteje hiányzott s mint a többi sírok, ez is beégett. Legérdekesebb lelet volt benne egy kis néhány cm-ternyi hosszúságú *reszdombormű*, egy szent *szék* alakja, rézből. Fonákján egy szögecske arról tanuskodik, hogy ez a dombormű valamikor lemezre, szekrénykére, vagy táblácskára, esetleg ereklyetartóra volt erősítve. A budapesti

kegyesrendiek birtokában lévő domborműhöz alakjára, méreteire nézve hasonlatos, de annál szebb, finomabban, több művészi készséggel alakított ötvösmunka. Aligha fiatalabb a XIII. századnál. Faragott kő, márványmozaik cserépdarabok, apró vastárgyak még mindig bukkannak elő.

* **Vörheny járvány az élesdi járásban.** Az élesdi főszolgabíró tegnap jelentette az alispánnak, hogy *Szászfalván* és *Krajnikfalván* a vörheny járvány megszűnt. A főszolgabíró kéri a bezárt iskolák felmentését. Ugyancsak az élesdi járásból jelenti másrészt a főszolgabíró, hogy *Mezőtelki* és *Pestere* községekben a vörheny járványszerűleg lépett fel.

* **Lóhúsmészárszék Nagyváradon.** Stolcz Henrik nagyvárad-i lakos tudvalevőleg engedélyért folyamodott Nagyvárad városához, hogy lóhúsmészárszékot nyithasson Nagyváradon s 6 évre kizárólagossági jogot adjon neki a város a lóhús kimérésére. A városi tanács megbizta Gerő Ármint főkapitányt, hogy felhívást bocsásson ki arra nézve, hogy kik hajlandók ilyen iparral foglalkozni. A főkapitány felhívására csupán egy vállalkozó jelentkezett, Schey Vilmos budapesti vállalkozó, aki azonban 10 évre kéri a kizárólagossági jogot. Ilyen körülmények között a főkapitány Stolcz Henriknek javasolja megadni az engedélyt és a kizárólagossági jogot, már csak azért is, mert csupán 6 évre kéri azt s mint nagyvárad-i háztulajdonos, nagyobb bizalomra érdemes. Javasolja továbbá, hogy 1912. január 1-től adják meg Stolcz Henriknek a jogot.

* **A villamosmű felügyelőbizottságának ülése.** Nagyvárad város villamos művének felügyelőbizottsága tegnap délután a városházán ülést tartott, Bordó Ferenc főjegyző elnöksége alatt. Ez alkalommal a november havi jelentés tudomásul vétele után kiküldötte a bizottság az évvégi leltározás ellenőrzésére Fényes Manó, dr. Pácz Sándor, Moskovits Miksa, Niedermann Antal és Weinberger Lajos bizottsági tagokat. Hozzájárult az igazgató előterjesztéséhez, mely szerint a kondenzvíz ellátására a Körös-parton szivattyutelepet állítson fel a villamos mű, hogy eképen mindig biztos és főképen mindig tiszta vizet kapjanak a gépek. Felhívta a bizottság a városi tanács figyelmét arra, hogy a villamos mű csilláraktárát s iroda helyiségeit a városházán igyekezzen a villamos mű költségére építendő megfelelő helyiségekben elhelyezni.

* **Diszes temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt az oly korán elhunyt dr. *Török István* megyei közig. gyakor. orvosok temetése. A halottsház udvara megtelt a nagyszámú résztvevő közönséggel. A temetési szertartást *Imrik Zoltán* plébános végezte segédlettel, amely után feltették a diszes erkoporsót a négyesfogatu üveges halottaskocsira és elől a nagyszámú koszorúk és szallagokkal borított sárgakocsival, megindult az impozáns gyászmenet az olasz plébánia templomba, hol ünnepélyes gyászmisét tartottak. Ezután Lessre szállították az elhunytat, hol a családi sírkertbe helyezték örök nyugalomra. A temetésen jelen voltak, *Fráter Barnabás* alispán vezetése mellett a vármegyei tisztikar és az elhunyt barátai, valamint az előkelő nagy család tagjai és rokonai teljes számmal. A koporsót elborították a szebbnél szebb koszorúk. A diszes temetést *Veiszlovits Adolf* és fia temetkezési vállalata rendezte.

* **Indián kispap Kalocsán.** Kalocsáról jelentik, hogy érdekes vendég forgolódik pár nap óta az érseki székvárosban. Egyik odaváló lakosnak a fia, *Rickert Ernő* Amerikába pap-

növendék. Most hazajött meglátogatni a szüleit s vele jött egy *Filip B. Gordon* nevű papjelölt társa is, aki a chippewa indián törzsből való. *Filip B. Gordon*, az indián papjelölt Rómában végezte a teológiát és most a freiburgi egyetemre fog beírkozni.

* **Közigazgatási bejárás.** A m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség megkeresése folytán közhírré teszem, hogy a Nagyvárad városi vasut részvénytársaság által tervezett a városi villamos telepre vezető, valamint a Hagenmacher-féle iparvágány a vasutársaság régi üzletudvarán átvezető vágánnyal illetőleg a gilányi-utcai vonallal összekötő vágányok, továbbá a társaság jelenlegi üzleti telepén létesítendő műhely vágányok közigazgatási bejárása folyó évi december hó 30-án délelőtt fél 10 órakor a városház tanácstermében való összejövetellel tüzetett ki. Erről az érdekelteket értesitem. *Hlatky Endre* főispán.

* **Postaügynökség Hegyközkovácsiban.** Biharvármegye *Hegyközkovácsi* községében január hó 1-én postai ügynökség lép életbe, melynek kézbesítési köre Hegyközkovácsi községre és *Mezőfalvi* pusztára terjed ki.

* **Az orvosi díjak emelése.** Az Országos orvos-szövetség nagyvárad-i fiókjára már a múlt évben közölte azon határozatát, hogy az általános drágaságra való tekintettel az orvosi díjtételeket (házi orvosi, vizsgálati, kezelési és műtéti díjakat) 30 százalékkal emeli. Ezt jelen alkalommal ismételtén a község szíves tudomására hozza.

* **Riadalom egy veszett kutya miatt.** Tegnap délután nagy riadalmat okozott az élesdi járás *Körösfeketető* községében egy veszett kutya. Délután 4 órakor ugyanis a csürhét hajtották haza, mikor az állatokkal szembe egy veszett kutya jött és megtámadta azokat. A kutya egymásután hat sertést mart meg, majd megtámadta a pásztort és tovább futott. Az állatok nagy lármájára és futkosására, de meg a pásztor segélykiáltására kifutottak az emberek botokkal, baltákkal, vasvillákkal és üldözőbe vették a veszett ebet, mely a kerítések mellett menekült tovább. Üldözés közben 26 kutyát mart meg a veszett eb, míg végre sikerült lebunkózni. A sertések közül kiirtottak 10 et, a megmart kutyákat szintén kiirtották.

* **Jogász-est** A december 23-án lefolyt *Jogász-est* en felülfizettek: X. Y. urnő 8 korona. Frigyes állatorvos 1 korona. N. N. 2 korona. Özv. *Óváry Sándorné* 6 korona. *Roncskevi Anzela* 3 korona és *Varró Sándor* 1 korona. Tiszteletjegyüket megváltották: dr. *Némethy Gyula* 6 korona, dr. *Wimmer Julián* 10 korona, dr. *Rednik Gábor* 10 korona, dr. *Bozóky Alajos* 10 korona, *Gabrielly Lajos* 20 korona, *Eleméry Ferenc* 5 kor., *Wertheimstein Alfréd* 10 korona, dr. *Mártonffy Marcell* 4 korona és özv. ifj. *Schwartz Abrahamné* 2 korona. A rendezőség hálás köszönetét fejezi ki a jogászfizetség nevében a kegyes adományokért.

* **Dinamitrobbanás a mezőtelegdi erdőben.** Sulyos szerencsétlenség történt tegnap délelőtt a *La Roche* és *Darvas* cég mezőtelegdi erdejében. A munkások a hatalmas fák törzsének kivételével foglalkoztak és az erős gyökerű, mélyen a földbe ágazó tönköket dinamittal szakgatták ki a földből. Egy ilyen robbantás alkalmával tegnap hamarabb robbant fel a dinamit, mint ahogy gondolták és így nem tudtak elmenekülni a munkások *Tomajoga János*, *Flóra Vazul* és *Borz Péter* foglalatostokdtak éppen a robbantásnál, akiket a szilánkok súlyosan megsebesítettek. Mindhár-

mukat beszállították a biharmegyei közkórházba, ahol Schlögl Adolf rendőrbiztos hallgatta ki őket. A szerencsétenségért senkit sem okolnak. Sebessülésük súlyos, de nem életveszélyes.

* **Találtak egy zálogjegyet.** Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség földszint 9. számú szobájában.

* **Öngyilkosság.** Halász József 55 éves lacikonyhás tegnap este 7 órakor Gyár-utca 14. szám alatti lakásán felakasztotta magát. A telefonon értesült dr. Berkovits René tiszti orvos már csak a halált konstatálhatta. Halász József gyógyíthatatlan betegség miatt vált meg az élettől. Hozzá tartozói bementése szerint, többször emlegette, hogy öngyilkos lesz.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeresen későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puska-művesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. Nagyváradi Rákóczi-ut.

x **Vendéglő átvétel.** Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a **KIS PIPA** vendéglőt átvettem és azt a saját nevem alatt tovább vezetem. Számos látogatást kér **Karácsonyi József.**

x **Csillár és fémáru gyártási telep:** Nagyváradi Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bemer-tér 3. Telefon 556. Készítünk a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

Tisztelettel értesitem Nagyváradi város és Biharmegye nagyérdemű közönségét, hogy az **1792-ik évben alapított**

ékszer-, arany- és ezüstmű üz-
letemet f. év december havában

teljesen **ujjonnan berendezve** s a legkényesebb igényeknek megfelelő áruval felszerelve

nyitom meg a Bemer-téren

ujjonnan épülő özv. **Kolosváry Sándorné** házában. — Jutányos árak, szolid kiszolgálás, óriási választék. — Kérve a nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását. — Tisztelettel:

Kolosváry Sándor,

ékszerész, arany- és ezüstműves.
Ideiglenes helyiség Rákóczi-ut 5. Velszlovits-ház, az Orsolya zárda templomával szemben.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes
kézi munkáktól, Bóvli
árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellismert olcsó
áron szerezhethet be.

TÁTRAY GUSZTÁV

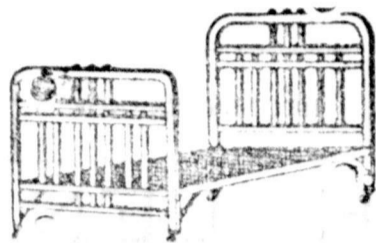
Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a czégre

x **Ujévi imakönyvek, ifjúsági iratok, mesés könyvek, képeskönyvek, levélpapírok nagy választékban** érkeztek **Benkő Arthur** könyv- és papírkereskedésének Rákóczi-ut 54. szám. TELEFON 870.

x **Ujévi!!!** cukorka nagyvásár Aszódinál **Kossuth-utca.** Szaloncukrok, figurák, csilárok, diszek, ezer és ezer-féle édességek karácsonyfára nagyban és kicsinyben kaphatók lesznek. Nagyváradi, Sas-palota. **Telefon 635.** és **Cukorka királynál** Kert-utca országos hírv. karácsonyi cukorka vásár egyedül csak Aszódinál.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyő 3 matracal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyváradi, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Kis gróf.

Szombat: Troubadour.

Vasárnap délután: Cigányszerelem, este: Kegyelmes ur.

Troubadour.

Végre az első operaelőadás. A gyönyörű zenéjű örökifjú trubadur, Verdi legjobb munkája már évek óta nem volt nálunk műsoron. Persze ez nem menti azt a hiányos betanulást, amely legfőbb hibája volt a tegnapi előadásnak. Nagy hiba, ha a primadonna sugni kénytelen a hangokat a partnerének, még nagyobb baj, ha egy jelenetet le kell kopogtatnia a karmesternek s újra kezdeni a számot. Baj, ha az énekkar durván és egyenetlenül énekel, baj, ha a zenekar tulerős és a »schlagwerk« veszélyezteti a dobhártyák épségét, végül nagy baj, ha a fő bariton szerepet olyan énekes adja, akinek egyetlen tiszta hangja sincs, olyan bizonytalan és hamis az intonálása, hogy az emberre azt a benyomást teszi, mintha csak úgy találmra énekelne.

Jó ellenben, ha **Leonorát Karolyi** Leona asszony énekl, akinek hatalmas, csengő hangja tiszta és biztos, előadása a lehető legjobb, játéka kitűnő, szóval aki ebben a neki új szerepben ismét tanujelét adta fényes képességeinek. A címszerepben **Medgyaszay** öszinte, meglepő sikert aratott. Először volt alkalma komoly énekes szerepben fellépni s mindenkit meglepett hajlékony, lágy hangjának kitaró erejével, izléses, sokszor igen hatásos énekével, ügyes játékkal. Megállapíthatjuk róla, hogy olyan énekes kvalitásai vannak, amelyeket kár a játékosoktól paragon hevertetni. Legszebben énekelte az F-moll szerelmi áriát s legnagyobb hatást ért el a híres »stretlá«-val, melyet meg kellett ismételnie. B durba volt transzponálva, de hát ezt eredeti fekvésben csak **Alberti** és **Caruso** énekltek.

Tóthné **Armenját** többször méltattuk,

tegnap nem igen volt disponálva. Feltétlen dicséret illeti meg **Vankot**, aki **Fernando** szerepében nagyon szép sikert aratott hatalmas basszusával. **Szöke Gizi** nem rontott, **Ocskay** igen, mert még pár szavas szerepét sem tanultra meg, **Miskei Luna** grótyjáról már előbb elmondtuk a véleményünket, játéka méltó volt az énekéhez. Operaelőadásoktól nem szabad kimélni a próbákat.

—d.

A kegyelmes ur bemutatója. Lízas készülődés folyik a színházban a vasárnapi bemutatóra. **Guti Soma** új vigiátéka, a »Kegyelmes ur« valami újszerű, szinpadon még nem látott szenzációval szolgál a nagyváradai publikumnak. Kacagató és kedves látvány lesz a szereplők moziképe, amely kibogozza a kitűnő **Guti bohózat** cselekményét. A darabban résztvesz **Etsy Emilia**, **Szentgyörgyi Márta**, **Angyal Ilka**, **Leövey, Tóth, Hunyadi** és **Sik pompás** szerepekkel. A bemutató előadásra meghívta **Erdélyi igazgató** a szerzőt: **Guti Somát** is, aki jelen lesz a premiéren. Az előadás, **Szilveszter** este lévén, kivételesen este 7 órakor kezdődik.

Z E N E.

A legközelebbi hanyversenyest január 6-án lesz a Csarnok nagytermében. Ezt a hangversenyt is a zenepártolók egyesülete rendezi s a vendégművészek megválasztásában ez alkalommal is az az igyekezet vezette, amellyel csak a legutóbbi időben **Pablo Casals** és **Joan Manén** csodás művészetének élvezetéhez juttatta a közönséget. A legközelebbi hangversenyestén **K. Durigó Iona**, a világhírű énekesnő lép fel és **Nedbál Oszkár**, a bécsei **Thonkünstler-ek** dirigense, a kiválóan neves brácsás. **K. Durigó Iona** először szerepel a nagyváradai közönség előtt, de a neve már nem ismeretlen itt sem: a magyar énekesnők közül ő a legismertebb az egész művelt Nyugaton.

IPARÜGYEK.

Cipésmesterek tanfolyama. A kereskedelemügyi miniszter ur a helyi iparosok részére vándor tanfolyamszerű jelleggel cipész ipari tanfolyamot szándékozik engedélyezni, melyre 20—25 kitartó, komoly iparos (első sorban mester) vehető fel. A tanfolyam a munkaszünetes időnyben 1912. január és február hónapokban tartatnék meg. Tandij nincs. Ennek alapján felkérem a tanfolyamon résztvenni kívánó iparosokat, hogy a tanfolyam előkészítése céljából f. hó 22—29-én hivatali helyiségben személyesen okvetlenül jelentkezzenek, hogy az engedély megérkezésekor a tanfolyam azonnal megnyitható legyen. Nagyváradi, 1911. december hó 26-án. **Szűts Izsó**, iparisk. igazgató.

Igazságszolgáltatás.

§ **Az esküdtek kisorsolása a törvényszéken.** A nagyváradai törvényszéken tegnap délelőtti sorsolták ki az esküdteket **Bary József** elnöklété alatt. Az 1912. évi jan. 15-től 31-ig terjedő ciklusra a következők lettek kisorsolva:

Rendes esküdtek: **Balla Lajos**, **Balogh Imre**, **Bereghy Ferenc**, ifj. **Berei József**, **Borbély Lajos**, **Csomor Béla**, **Diószeghi János**,

Duttbey Dezső, Elő János, Feltóti Dénes, Gazdag Gyula, Gütye László, Hann Lajos, Hant Gyula, Hanzlián Emil, Haraszi Lajos, Hoffmann Miksa, Jámbor István, Juricskay Barna, Kolozsvári Sándor, ifj. Lakatos Imre, dr. Maráz István, Rózsavölgyi László, Schwartz Márton, Szati József, Szántó M. Márton, Szendrei Károly, Szilágyi Zsigmond, Tajthy István, Vajna János.

Helyettes esküdtek: Agászi István, Badar Béni, Bartos Lajos, Diósy Som, Dudás Kálmán, Farkas József, Molnár István, Paizs Béla, Radovits Sándor, Varga László.

NYILTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és diszúvegezési műintézet.

Üvegcsiszoló és tükör áruháza.

NAGYVARAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives
figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok diszúvegezés
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

Borszéki
GYÖGY-ÉS ÜDÍTŐVIZ

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

Főraktár: IFJ. ULMANN IZIDOR és FIAI cégnél.
Telefon 253.

Kapható minden nagyobb fűszer-
üzletben és vendéglőben.

TÁVIRATOK.

Zichy Nándor emléke.

Budapest, december 28.

(Saját tudósítónktól.) A Szent István társulat ma foglalkozott Zichy Nándor halálával. Az igazgatósági ülésen Giesswein Sándor méltatta a nagy halott érdemében munkálkodását. Igen szép beszédben fejtette ki az elhunyt munkájának célját, melynek egy részét el is ért. Az igazgatóság elhatározta, hogy mozgalmat indít az elhunyt szobrának felállítására iránt.

Merénylő hadnagy.

Bukarest, dec. 28.

(Saját tudósítónktól.) Ma egy énekesnő lakásán megjelent Odareszku hadnagy. Az énekesnő és a hadnagy között igen he-

ves jelenetek játszódtak le. A hadnagy a leányt vitriollal le is öntötte, mire rendőrök jöttek és üldözőbe fogták a hadnagyot, aki többször üldözőire lött. Két rendőrt lelőtt a hadnagy.

A berlini mérgezés.

Berlin, dec. 28.

(Saját tudósítónktól.) A berlini mérgezésnek újabb 100 sebesültje és 50 halottja van. A betegek a rendőrség által létesített barakokban fekszenek.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M.

(Folytatás) 32

— Te kéred ezt? Helén! Es szived nem mondja-e meg neked, hogy én atyámhoz akarok menni s őt értesíteni, hogyan találtuk fel ismét egymást, változatlan hűséggel és szerelmmel és hogy mi e szerelmen kívül nem ismerünk más boldogságot és más reményt.

— Es azt hiszed, hogy ez meg fogja őt indítani? Miksa! nem ismered-e atyádat?

— Ha ez őt meg nem indítja, akkor visszatérek hozzád, azon tudattal, hogy mint gyermek, kötelességemet tökéletesen betöltöttem és azon joggal, hogy téged, atyám beleegyezése nélkül is, magamévá tehessek.

— En tudom azt, mily hamar kétségbe vonnád te e jogot és mily boldogtalannak éreznéd akkor magadat.

Nem, ígérd meg nekem, Miksa! hogy atyád beleegyezése nélkül nem térsz vissza W... be mindaddig, míg a grófné itt tartózkodik.

— Hiszen ez annyit tenne, mint megígérni, hogy téged viszontlátni nem akarlak.

— Látod? Te magad se tudsz hinni atyád beleegyezésében és azt nem is fogod megnyerni soha.

Vajjon mi változott a te és az én viszonyaimban, mióta elváltunk egymástól, ama végzeteljes estét követő reggelen, mely atyádat gazdag emberré tette?

Te emelkedtél a világ szemeiben, a szerencsének keresett és csodált gyermeke; én szegény társalgónője vagyok egy magános, öreg, aszszonynak és örülök az ótalomnak, melyet élvezek, s az ellátásnak, melyet nyerek. Atyád szemeiben lehetséges-e egyenlőtlenebb valami? Es amint ő, úgy gondolkodnak ezer és ezeren. Mióta a világot ismerni tanultam, beláttam, hogy atyád menthető, midőn azt kívánta tőlem, mondjak le rólad.

— Helén! mily szavak!

— Azt hiszed, fájdalom nélkül mondom e szavakat és nem minden erőm megtesztelésére volt szükségem, hogy látszólag megnyugodjam abban, ami elkerülhetlen. Látod, én azon meggyőződésre igyekeztem eljutni, hogy mindaz, amit mi szenvedünk, végre is az égnek szeretetteljes akarata.

Fiatalságom, drága anyád vezetése alatt, nagyon is boldog volt; és te, Miksa! neked minden vágyad ki volt elégítve, kivéve a gazdagság utáni vágyadat.

Talán azért teljesítette a gondviselés e vágyadat is, hogy megmutassa, mily kevésbé képes igazán boldogítani a földi gazdagság!

— Kemény lecke egy gyermekes vágy kis hibájáért! — mondá nagyon keserűn Bruchland.

— Igaz, kemény lecke, szegény Miksám! — válaszolt Helén, de én mégis bizom benne, hogy ennek hasznát egykor nagyon be fogjuk látni.

Most pedig egy kéréssem van hozzád. Menj atyáddhoz, mondd meg neki, hogy

engem ismét fölhaláltál, mondd azt, amit szived sugall.

Az eredményt előre látom...

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

N. I. Olvastuk mi is azt a mesét a Friss Ujság karácsonyi számában, de akkora képtelenség volt, hogy mindenki első olvasásra kihallhatta belőle a kacahárogást. Karácsonykor ugyan pulykát szoktak tálalni, de ha valaki kacával kedveskedik, hát azt is megeszik. Igaz, hogy ez a kacsa csak hirlapi kacsa volt, az pedig kissé sovány koszt.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapest

A gabonatözsdeén tegnap változatlan volt az irányzat.

Határidők szárlata:

Áprilisi buza (1912)	— — —	11.72
Áprilisi rozs	— — —	10.26
Áprilisi zab	— — —	9.65
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.51

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	849.—
Osztrák hitelrészvény	— —	647.75
Jelzálogbank	— —	49375.
Leszámitoló és pénzváltó	—	576.—
Salgótarjáni község	— —	672.—
Rimamurányi vasmű	— —	674.50
Közuti vasút	— —	792.—
Városi vasút	— —	428.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Lévai Márton r. t.

könyvnyomdájában egy tanuló

könyvkötészetében egy tanuló

vonalozó-intézetében egy tanuló

doboz gyárában egy tanuló

felvétetik.

5241—1411. eln.

Hirdetmény.

A nagyváradi városi Sztaroveszky alapítványi gyermekkorház sebész főorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A sebészfőorvos javadalmazása évi 1800 korona 1912. év január 1-től kormányhatósági jóváhagyástól függőleg 2000 korona fizetés.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy pályázati kérvényüket oklevéllel és eddigi működésüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelve 1912. év január 8-ig d. u. 5 órára a város főispánjához címezve, hozzám nyujtsák be. (Városház I. emelet 4.)

Nagyvárad, 1911. december 23.

Rimler Károly,

polgármester.

Legalkalmasabb

Újévi ajándéknak

egy pár **MOSKOVITS**-féle czipő.

MOSKOVITS FARKAS és T^{SA} rt.

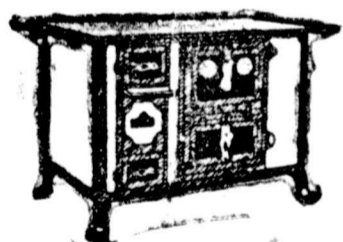
Bémer-téri és Kossuth-utcai 5.

(Gyárépület) fiókjában. Telefon 687.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

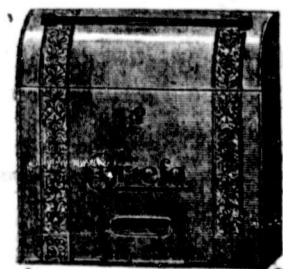
Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
:- utólérhetetlen. :-

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóci-ut. Minden vasárnap kirakat kiállítás.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-czozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár

Kölcsönös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET.
Kossuth Lajos-utca 4. szám
**1912 január 1-én megnyitja
17-ik évtársulatát.**

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenként 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai esek útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatai:

- a) a heti befizetések kileneted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezővényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. *A kölcsönökről kiállított kötelezővények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkérnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1911. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékszövetkezet igazgatósága.

A Bihar megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r.-t. sertéshizláló telepen

kövér sertések
naponként reggel 6 órától, d. u.
6 óráig egyenként is a
napi áron kaphatók.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-báz.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámítol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleglet nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai !

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szájviz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcserm	50 »
1 » Thymol »	20 »
1 » Stomatol »	20 »
1 » tévely Odontin fogpaszta	55 »
1 drb Odontin betét	85 »
1 üveg Pixavon	98 »
1 üveg Bay Rum	85 »
1 » Vera Viollette brillantin	80 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantin	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » » kivonat	75 »
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 »

1 üveg Kerpel kézfomító	88 kr.
1 tévely Margit crém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Dianna szappan	65 »
1 dob Lechner puder	88 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
8 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 »
1 » » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	88 »
1 tubus kaloderma	23 »
1 » Beloderma kézfomító	23 »
1 » vegtégely tejserm	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatú borotva készülék	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé bajuszkéfe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkefe	05 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 mtr vörös gumicső	60 »
Egynegyed Ko Brunz watta	85 »

805

Gummi ágylepedő 6féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének állása, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!